

Martin	Martinov		Martin u Zagreb, Martin iz Zagreba	smrdljivi martin (zool.)
Ohm	Ohmov	Ohmov zakon		
Petar	Petrov		koštati kao svetoga Petra kajgana	petrovo uho (zool.)
Pitagora	Pitagorin	Pitagorin poučak		
Tantal	Tantalov		Tantalove muke	tantal (kem.)
Tesla	Teslin	Teslin transformator		tesla (fiz.)

ŠIMICA MIHALJEVIĆ*

Kako pisati nazive izvannastavnih aktivnosti?

Uz obvezne i izborne predmete u osnovnoj su školi i izvannastavne djelatnosti jedan od oblika neposrednoga odgojno-obrazovnog rada s tjednim zaduženjem od jednoga školskog sata od 1. do 8. razreda osnovne škole (*Nastavni plan i program za osnovnu školu*, 2006.). Takav oblik neposrednoga odgojno-obrazovnog rada organizira se za sve učenike u školi i važno je da svi učenici budu uključeni u aktivnosti koje ih zanimaju.

Izvannastavne djelatnosti u osnovnoj školi ostvaruju se izvan obveznih i izbornih predmeta, a održavaju se u okviru različitih izvannastavnih aktivnosti pod stručnim vodstvom odgojno-obrazovnih radnika. Izvannastavne aktivnosti uključuju: umjetničko, prirodoslovno-matematičko i sportsko-zdravstveno-rekreacijsko područje, njegovanje nacionalne i kulturne baštine, očuvanje prirode i okoliša te zdravoga načina života, društveno-humanističke projekte i radionice, učeničko zadrugarstvo i tehničko stvaralaštvo (*Nastavni plan i program za osnovnu školu*, 2006.). Tako u školama nalazimo sljedeće nazive izvannastavnih aktivnosti: dramska skupina, recitatorska skupina, dramsko-recitatorska skupina, scensko-recitatorska skupina, lutkarska skupina, etnoskupina, novinarska skupina, klub prijatelja knjige, ritmika, likovna skupina, informatička skupina, zbor, astronomija, istraživačka skupina, povijesna skupina, sportske aktivnosti, očuvanje okoliša, istraživači, prvopričesnici,

* Šimica Mihaljević viša je savjetnica za razrednu nastavu u Agenciji za odgoj i obrazovanje u Zagrebu.

krizmanici, radionica kreativnoga i zdravoga življenja, zdravstvena skupina, debata, izviđači, prva pomoć, radionica animiranoga filma i dr.

Budući da se imena obveznih i izbornih nastavnih predmeta pišu velikim početnim slovom, npr. *Hrvatski jezik, Matematika, Tjelesna i zdravstvena kultura, Vjeronauk*, česte su nedoumice kako u službenim dokumentima pisati nazive izvannastavnih aktivnosti. Izvannastavnu aktivnost možemo definirati kao djelatnost koja upotpunjuje slobodno vrijeme učenika, kao što ga može upotpunjivati i čitanje ili što drugo. Naziv izvannastavne aktivnosti označuje sadržaj rada u određenoj aktivnosti, npr. folklorna je skupina aktivnost u kojoj će učenici pjesmom i plesom njegovati tradicionalne kulturne, zavičajne, nacionalne i druge vrijednosti. Stoga se naziv bilo koje izvannastavne aktivnosti u službenim dokumentima piše malim početnim slovom.

Izvannastavne aktivnosti odvijaju se u skupinama, društvima, zborovima, društinama, klubovima, sekcijama, učeničkim zadrugama i drugim organizacijskim jedinicama. Te skupine, društva, zborovi itd. katkad imaju i imena. Primjerice, u Osnovnoj školi „Đuro Ester“ u Koprivnici djeluje filmska skupina. Ime joj je Filmska družina „Oko“. To znači da je naziv izvannastavne aktivnosti *filmska skupina*, a ime je skupine u sklopu koje se ostvaruje aktivnost *Filmska družina „Oko“*. Također, u spomenutoj školi postoji i skupina kojoj je ime *Radio „Đuro“*. U sklopu te skupine oblikuje se radijski program koji obuhvaća novinarski i spikerski posao, glazbeno i tehničko uređivanje.

naziv izvannastavne aktivnosti	ime skupine, kluba, radionice itd. u sklopu koje se aktivnost ostvaruje
filmska skupina	Filmska družina „Oko“
klub prijatelja knjige	Klub prijatelja knjige „Dragutin Tadijanović“
radionica animiranoga filma	Radionica animiranoga filma „Profesor Baltazar“
učenička zadruga	Učenička zadruga „Ivan Ivić“
lutkarska skupina	Lutkarska skupina „Palčica“
radijska skupina	Radio „Đuro“

Moguće je i da ime skupine, kluba, radionice itd. u sklopu koje se kakva aktivnost ostvaruje bude i samo „Oko“, „Dragutin Tadijanović“, „Profesor Baltazar“, „Ivan Ivić“, „Palčica“. U tom bi se slučaju u primjerima iz drugoga stupca opisni dio (*filmska skupina, klub prijatelja knjige, radionica animiranoga filma* itd.) pisao malim slovom, npr. *klub prijatelja knjige „Dragutin Tadijanović“*. Uobičajilo se da je izraz *učenička zadruga* uvijek dijelom imena te se stoga uvijek piše velikim slovom.

U vezi s imenima skupina, klubova, radionica itd. u sklopu kojih se ostvaruje izvannastavna aktivnosti treba uzeti u obzir je li ime unutar imena u nominativu ili u

genitivu. Ako je ime u nominativu, piše se u navodnicima, a ako je u genitivu, piše se bez njih, npr.: *Učenička zadruga „Ivan Ivić”*, ali *Učenička zadruga Ivana Ivića*.

Često se u osnovnim školama održavaju izvannastavne aktivnosti istih sadržaja za učenike razredne nastave (od 1. do 4. razreda) i učenike predmetne nastave (od 5. do 8. razreda). Da bi se razlikovale, u naziv aktivnosti dodaju se pridjevi *mali* ili *veliki* te *niži* ili *viši*. Najčešće se tako naziva zborna pjevanje: *mali zbor* i *veliki zbor*. Naziv izvannastavne aktivnosti *mali zbor* uglavnom podrazumijeva da su u zbornu pjevanje uključeni učenici razredne nastave, a da u školi postoji još jedan zbor (*veliki zbor*, tj. zbor učenika predmetne nastave). Naziv *mali* može se odnositi i na broj članova u zboru. Označivanje zbora riječju *mali* ili *veliki* pripada školskomu žargonu, a u službenoj komunikaciji bolje je te zborove zvati *zbor učenika razredne nastave* i *zbor učenika predmetne nastave*. Moglo bi se razmisliti i o prijedlogu da u službenim dokumentima kao naziv izvannastavne aktivnosti piše samo *zbor* jer je jasno da je npr. u svjedodžbi učenika 3. razreda riječ o zboru učenika razredne nastave.

naziv izvannastavne aktivnosti	ime zbora
zbor učenika razredne nastave	Zbor „Raspjevani mališani”
zbor učenika predmetne nastave	Zbor „Veseli slavujji”

Moguće je i da riječ *zbor* nije dijelom imena, nego samo označuje aktivnost. U tom se slučaju velikim slovom piše samo ime, npr. *Zbor „Raspjevani mališani”*, *Zbor „Veseli slavujji”*.

Izvannastavna aktivnost *mala engleska (njemačka) knjižnica* može značiti da je knjižnica prostorno mala ili da je mala s obzirom na broj knjiga. Stoga bi bilo bolje tu aktivnost nazvati *engleska (njemačka) knjižnica za učenike razredne nastave*. U skladu s modelom kako se nazivaju ostale aktivnosti možda bi bilo dobro razmisliti o nazivu *knjižničarska skupina – engleska (njemačka) knjižnica*.

Slično je i s nižim i višim razredima. Umjesto literarne skupine nižih i viših razreda bolje bi bilo govoriti o literarnoj skupini učenika od 1. do 4. razreda ili učenika razredne nastave te o literarnoj skupini učenika od 5. do 8. razreda ili učenika predmetne nastave. Pridjevi *viši* i *niži* kad se odnose na razrede ne moraju nužno podrazumijevati učenike razredne i predmetne nastave. U nekoj klasifikaciji možemo reći da je i 5. razred niži od 8. razreda. Izrazi *niži razredi* i *viši razredi* pripadaju školskomu žargonu.

Katkad iz naziva aktivnosti (*polivalentna skupina*) nije razvidno čime bi se učenici koji se uključe u rad te izvannastavne aktivnosti bavili. Stoga je potrebno voditi računa o tome da iz naziva izvannastavne aktivnosti učenici jasno i nedvosmisleno mogu razumjeti koji je njezin sadržaj.

U školama nalazimo i strane nazive izvannastavnih aktivnosti, npr. *rock-band*, *rock-bend* i dr. U takvim je slučajevima uputno dati prednost hrvatskim nazivima: *rock-sastav* ili *rock-skupina*.